

„Den hellige Kirke i Thy“ (Jannerup Kirke) og dens Blok.

Af S. C. Sortfeldt.

Som en fremskudt Forpost ud mod Egebaksandelavningen og de øde Klitter længere imod Vest ligger Jannerup Kirke i Thy. Fra gammel Tid har denne Kirke haft et særligt Ry paa sig og nydt stor Anseelse hos Almuen. I den katolske Tid hed den Sct. Andreas Kirke, og i den nyere Tid benævnes den af mange som »den hellige Kirke i Thy«. Den hører dog ikke til de ældste Kirker i Landsdelen, men er sandsynligvis opført i Overgangstiden mellem romansk og gotisk Tidsalder (13de Aarhundrede). Da Kirken gennem mindst et Par Aarhundreder har været velhavende og har haft betydelige aarlige Indtægter, er den bleven prydet paa forskellig Maade. Altertavlen og Prædikestolen, der ligesom Præste- og Degnestolen er rigt udskaaret Arbejde fra det 17de Aarhundrede, er saaledes Gaver til Kirken fra Herremanden Iver Kaas til Ulstrup i Hundborg Sogn.

I det følgende skal der gøres Rede for, hvorledes denne afsides liggende Landsbykirke er kommen til sin Velstand.

I Danske Atlas, der udkom ca. 1769, hedder det om

Jannerup Kirke: »I Koret staar den bekendte Janderup Blok, hvortil de søfarende, saavel som andre paa Landet, for Hjælps og Helbreds Erholdelse, pleje ofte at hensende Gaver til de fattige og Kirken, hvorover Kirken er i god Stand og vel prydet.«

Aagaard skriver (1802) om Jannerup Kirke: »Mærkværdig er dette Sogns Kirkeblok, som Overtroen rigelig forsyner med anselige Gaver. Nogle Søfarendes Løfter i Havsnød skal have givet Anledning dertil, og i lignende Tilfælde saavel som ved Køb og Salg glemmer man over hele Landet ikke at sende Gaver til dens Bøsser, hvorved dens aarlige Indtægt kan være 70—90 Rdl. Formentlig har den en Kapital paa over 20,000 Rdl.«

Endelig omtaler Diørup Kirkeblokken i Jannerup i sin Beskrivelse over Thisted Amt 1842. Han skriver: »Dens (Jannerup Kirkes) Kirkeblok bliver rigelig forsynet med Gaver ved de Søfarendes Overtro, hvorom de i Havsnød gør store Løfter. Den har sin Blok baade i Kirken og Thisted og kan endnu aarlig deraf have en Indtægt af 80—100 Rdl. Da Aagaard skrev 1801, havde den en Kapital paa 20,000 Rdl., som siden vist meget er forøget, men mærkelig nok, at der over Bestyrelsen deraf hviler et Mørke. Hvad der indkommer og ej behøves til Kirkens Vedligeholdelse, indsendes til Cancelliet og derfra udbetales, hvad der mangler. Men intet Regnskab aflægges til Beboerne, som selv ejer Kirken, for Bestyrelsen, og, hvor Kapitalen er, hvortil Renterne anvendes, hvor stor den er m. m., det vides ej«.

Det er højst mærkeligt, at man i et protestantisk Land paa katolsk Vis har sendt Gaver fra hele Landet til denne afsides liggende og i Sammenligning med mange andre temmelig uanseelige Kirke. For det er udelukkende ved Gaver, at den lidt efter lidt har erhvervet sig en betydelig Velstand.

Kirkens faste Indtægter har kun været smaa. De nævnes første Gang 1596 i Hundborg Herreds gejstlige Jordebog¹⁾ og bestod af: Landgildebyg 6 Tdr., Tienderug 1 Td., Tiendebyg 10 Tdr. og Tiendehavre 4 Tdr. Der til kommer Kirkens Anpart af Kvægtienden. Som Udgift er opført 3 Tdr. Korn, 4 Rd. og 1 Lam.

I Kirkens ældste Regnskabsbog, der begynder 1651, ser vi, at Indkomsten ved denne Tid var det samme som i 1596, og at de 6 Tdr. Landgildebyg svarede af en Gaard i Heltborg. Prisen paa Korn var $4\frac{1}{2}$ Daler for Tønden af Rug, 11 Mk. for Byg og 5 Mk. for Havre. Da Indtægten 1651 kun var 106 Daler og Udgiften 108 Daler, blev der et lille Underskud. Gaver til Kirkeblokken nævnes hverken 1596 eller i Begyndelsen af den ældste Regnskabsbog, skønt man maa antage, at denne mærkelige Skik stammer fra den katolske Tid og er bleven fortsat efter Reformationen. Hvor Pengene blev af, indtil Biskoppen i Aalborg fandt Anledning til at tage sig af Sagen, fremgaar af det følgende.

Under Krigen 1657—60 er der ikke ført noget Regnskab over Kirkens Indtægter og Udgifter. Kirkeværgen har skrevet i Regnskabsbogen, at »formedelst Ufredstide haver Kirken ikke nydt uden Kvægtienden og noget, som Sognemændene imidlertid haver godvilligen hjulpet Kirken med — et lidet Stykke Mur paa det nordvest Hjørne af Kirken at lade opmure«.

Det er altsaa Kirkeblokken, der har været Kilden til Kirkens Velstand. Et Sagn fortæller, at i Lavningen vest for Kirken fandtes i gamle Dage en hellig Kilde, som hed Sct. Andreas Kilde, og da mange syge og lidende fandt Helbredelse ved denne Kilde, byggede man et Kapel, i hvis Blok de helbredede kunde lægge deres Gaver.

¹ se Thisted Amts Aarbog 1913 pag. 54.

Dette Kapel var den første Begyndelse til Sct. Andreas Kirken i Jannerup.

I Kirkens Regnskabsbog nævnes Blokken første Gang 1662, da Kirkeværgen af Bispeembedet faar Paalæg om at holde Øje med Blokpengene. De omboende Herremænd, der havde Nøglen til Kirkeblokken, har sikkert før den Tid taget Pengene, og der er ikke tidligere — saa vidt vides — aflagt noget Regnskab over Blokkens Indhold. Til Tider synes de samme Herremænd at have haft Samvittighedsnag over dette Kirkeran og har saa ved Gaver søgt at gøre den skete Uret mod Kirken god igen, men i en lovløs Tid, da Herremændene saa at sige var eneraadige i alle Forhold og dog ofte manglede klingende Mønt, fristede de mange Penge, der laa i Jannerup Kirkeblok. 1662 døde Herremanden Iver Kaas paa Ulstrup i Hundborg Sogn. Det blev da oplyst, at han kort Tid i Forvejen havde taget Penge af Jannerup Kirkeblok. Han havde først taget 20 Rdl. 2 Mk. af Blokken og siden 125 Rdl., som han havde betalt til Jakob Sparre paa Raastrup. Nu da Iver Kaas var død, forlangte Biskoppen, at Kirkeværgen skulde drage Omsorg for, at der blev svaret Rente af disse Summer, og at Kapitalen ikke gik tabt for Kirken.

En anden Herremand, der hed Hartvig Kaas, havde den 29de Jan. 1662 taget 104 Rdl. af Kirkeblokken. Det var ialt 249 Rdl. 2 Mk., som Herremændene i 1662 havde tilegnet sig af Kirkens Midler, men da Biskoppen mente, at der muligvis var taget mange flere, paalagde han Kirkeværgen, at de skulde søge Oplysning herom.

Som Eksempel paa, at Herremændene har skænket Gaver til Jannerup Kirke, kan anføres, at — ifl. Regnskabsbogen — forærede ærlig og velbyrdig Mand Jakob Sparre til Raastrup 1655 til Kirken efter Kirkeværgens Angivelse med Strøgmaal 14 Tdr. Byg og (Kornet) siden

nogen Tid ligget paa Himmelen¹⁾ og solgt (det) samme Aar med Skipmaal og da ikke bleven uden 12 Tdr. 14 Skp.²⁾ (Tønden 5 Mk.) er 15 Daler 3¹/₂ Mk.

Velbaaren Frue Agathe Rodsten samme Aar foræret til Kirken 5 Tdr. Rug, 1 Skp. Byg og solgt Tønden deraf for 5 Mk., er 6 Daler 12 Sk., Summa 22 Daler 4 Sk. Og eftersom det ikke (i) betimelig Tid er angiven, at det udi Kirkens Bog kunde indføres, regnes derpaa to Aars Renter, er 2¹/₂ Daler 8 Sk.; (det hele) beløber (sig) saa tilsammen 24 Daler 8 Sk.».

»Anno 1662, den 14de December, har Jørgen Kaas til Faddersbøl givet til Jannerup Kirke 50 Slettedaler for sit Begravelse at lade gøre udi Jannerup Kirkes Altergulv, og skal samme 50 Sldlr. blive standen paa Rente hos Jørgen Kaas; af samme Rente skal Begravelsen holdes ved Magt, naar den haver det behov.«³⁾

Der blev dog ikke ført noget ordentligt Regnskab over Blokpengene før 1680, da Biskoppen udsendte følgende Skrivelse: »Saasom (der) indfalder stor Confucion (Uorden) med Jannerup Kirkes Blokpenge, da paa det alting desto rigtigere kan her efter med samme Blokpenge omgaas, skal Blokken aabnes, (og) hvert Aars Regnskab forevises(?) udi de velbaarne gode Mænds, som Nøglen til Blokken altid haft haver, samt Provstens og Præstens Nærværelse og indført udi Kirkebogen, hvad Beholdning (der) hvert Aar findes i Blokken. Og (for) at al Mislighed kan forebygges, haver Stiftsskriveren at lade gøre to Laase endnu for samme Blok, af hvilke den ene Nøgle var hos Provsten, den anden i Aalborg hos Stiftslensmand eller Bisp, den Stiftsskriveren siden tager hvert Aar med

¹⁾ Loftet, Hvælvingen.

²⁾ 1 Thybotønde = 18 Skp.

³⁾ Jørgen Kaas døde først 1698.

sig, naar han rejser til Kirkeregnskab, og da (skal) Blokken — som ovenmeldt er — i alles Nærværelse aabnes. Ellers haver Stiftsskriveren at inddrive Blokkens udlaante Penge efter Kirkebogens Formelding, og hvad siden den med Tiden optager, at de kan ved Hs. Excell. Hr. Stiftamtmandens og Superintendentens Ordre paa visse Steder udsættes, paa det Guds Børns velmente Gaver ikke skal uddø, men retfærdigen medhandles, som billigt er.

p. t. Hundstrup, d. 4. Maj 1680.

Foss.«

Nogle Dage senere, den 10de Maj 1680, blev Jannerup Kirkeblok aabnet og tømt. Blokken, der stod i Koret næstved Døbefonten, havde dengang kun een Laas, og denne Laas havde Herremanden Jørgen Kaas paa Faddersbøl Nøglen til. Af rede Penge indeholdt Blokken kun 27 Sldr. 2 Sk.

Blokkens Formue fra tidligere Tid blev ved denne Lejlighed opgjort til 469 Sldr. 2 Sk., hvilket Beløb, saa nær som Blokpengene for dette Aar beroede i Obligationer, der lød paa Tilgodehavende hos forskellige af de omboende Herremænd. Alle Obligationerne gemtes hos Jørgen Kaas paa Faddersbøl. Blandt disse nævnes først de to forannævnte Obligationer paa 125 og 104 Rdl. paa hvilken sidste der nu er tilbagebetalt 48 Rdl., siden Laanet stiftedes 1662. En Obligation, udgiven 1675 den 18. Maj af Jakob Sparre til Raastrup, lød paa 69 Rdl. Endvidere nævnes en Obligation, som Jørgen Kaas havde udstedt 1675, paa 30 Sldr. Præsteenken Gjertrud Michelsdatter i Jannerup Anneksgaard skyldte 50 Sldr., som hendes afdøde Mand, Laurits Madsen Skive, havde laant, men hun er villig til at give tilbørlig Obligation paa Pengene.

1681 var der 100 Sldr. i Blokken, og disse Penge

blev overgivet til Præsten, som skulde lade forfærdige et Vaabenhus ved Kirken. Der blev ved samme Lejlighed givet 15 Sldr. til Nørhaa Kirkes Reparation.

1682 fandtes der 81 Dlr. 3 Mk. 9 Sk., og Biskoppen afleverede 6 Daler, som et »Guds Barn« havde givet til Jannerup Kirke.

1683 var der 109 Sldr. 1 Mk. 6 Sk. Af disse Penge overlod man 72 Dlr. 1 Mk. 6 Sk. til Kallerup Kirkes Reparation.

1684 gav Jørgen Kaas paa Faddersbøl en Obligation paa 500 Rdl. til Jannerup Kirke, *fordi han gennem mange Aar havde taget Penge af Blokken*, og disse Penge med Renter og Renters Rente blev ansat til den nævnte Sum, for hvilken Jørgen Kaas gav alt sit Jordegods til Forsikring og Pant.

Vi forstaar nu, at Biskoppen har taget med haard Haand paa dem, som i tidligere Tid plejede at putte Blokpengene i deres egne Lommer, og særlig synes det at være galt fat med Jørgen Kaas. Der er nu ved Biskoppens Hjælp ved at komme Orden i Tingene.

Det var Skik og Brug i gamle Dage, at naar een Kirke manglede Penge, laante man af en anden, som havde Penge tilovers, og i Kirkeregnskaberne ser vi ofte, at andre Kirker i Stiftet laante Penge af Jannerup Kirke. 1687 blev der gjort Regnskab over, hvormange Penge Jannerup Kirke havde tilgode hos de andre Kirker, og det viste sig, at særlig Hjortdals og Kallerup Kirker skyldte en betydelig Sum.

1686 var der i Kirkens Blok 150 Sldr. 2 Mk., men saa gik det ned ad Bakke henimod Slutningen af det 17de Aarhundrede. Det var en arm og fattig Tid med Misvækst og Hungersnød mange Steder. 1693 var der kun 57 Dlr. og 1698 45. Det var ogsaa det mindste Beløb, der nogensinde blev forefundet.

Ved denne Tid blev det for Alvor galt med Blokpengene i Jannerup og med de andre Kirker i Stiftet, som havde laant Penge af Jannerup Kirke. Sagen var nemlig den, at Peder Nielsen Møllerup til Vestervig var bleven Ejer af Jannerup Kirke, og han forstod at skrabe til sig og undsaa sig heller ikke for at udplyndre Kirken for den sidste Skilling. Møllerup blev Ejer af Kirken Aar 1698, og han beholdt den til 1705, da Kongen tvang ham til at afstaa den. Der er i disse Aar ikke ført noget Regnskab over Blokpengene; de er sikkert gaaet lige i Møllerups Lomme; men ikke nok dermed; han har ogsaa til at begynde med ved Kongens Hjælp faaet fat i Kirkens gamle Regnskabsbøger og saa ved Rettergang inddrevet alle de Penge, som andre Kirker i sin Tid havde faaet af Jannerup Kirke, uden Hensyn til, om Pengene var tilbagebetalte eller ikke.

I Regnskabsbogen klager Kirkens Forsvarere bittert over Møllerups Gridskhed og hensynsløse Overgreb overfor Jannerup Kirke. Denne Klage lyder i sin Helhed saaledes:

»Efter at Jannerup Kirke var af Hs. kgl. Maj. Christian 5. salig og højlovlig Ihukommelse, tilligemed en Del andre Kongens Kirker bortsolgte til Cornelia Bickers til Vestervig, og velbemeldte Fru Bickers sin Rettighed til velrædle Assessor Peder N. Møllerup siden overdrog, har velbaarne Assessor Møllerup gjort sig samme Overdragelses Rettighed nyttig, det bedste han kunde, saa at Kirkens Forsvar er des mere nødt til med sine Gravamina hannem at møde for de haarde Prætentioner¹⁾, han gjorde paa de andre Kongens Kirker for de dennem af hans Kirker og besynderlig af Jannerup Kirke laante og forstrakte Penge, ihvorvel de til fattige og forarmede Kirker

¹⁾ Fordringer.

mesten Delen var bortlaant; men ihvor meget de end her ude har stræbt og besynderlig for Jannerup Kirke at faa tilbage fra Assessor Mollerup, saa har de dog i Førstningen intet formaaet, men han (har) derimod virket kgl. Majestæts Befaling til Kirkens Forsvar, at de ikke alenest alle de af Fru Bickers indkøbte kgl. Indtægts- og Udgifts Bøger ham skulle forskaffe, men endog ham til sin Betaling for samme Kirkes Beholdningspenge — enten de maatte være in reserva eller til andre Kongens Kirker forstrakt — efter foregaaende Eksamination og dessen befunden Rigtighed forhjælpe, Hvorudover velbaarne Assessor Mollerup kunde ikke andet end blive denne Jannerup Kirkes saavel som andre Kirkers Bøger tillige med dens og deres Forvaltning mægtig, og da denne Kirke saaledes var kommen udi hans Possession,¹⁾ har han ikke alenest (alene), som forhen er indført, dispenseret over Kirkens Tienders Bortfæstelse, men endog hos Kirkens Forsvar efterskrevne Prætentioner ladet gøre, som hermed dessen Udfald for sin Rigtigheds Skyld, Posteriteten²⁾ til . . . (?) og Underretning, indføres.

Den Regning, som Mollerup indsendte til Jannerup Kirkes Forsvar (Stiftsbefalingsmanden og Biskoppen) lød paa 1091 Rdl. 5 Mk. 10 Sk., hvilket Beløb — efter Kirkebøgernes Forklaring — andre Kirker havde laant af Jannerup. Dertil kommer flere Hundrede Rigsdaler, som private Folk hvade laant af Jannerup Kirke.

Mod disse ublu og højt opspundne Fordringer, hvoraf en Del var for gamle, og andre var afgjorte før Mollerups Tid, satte Kirkens Forsvarere sig af yderste Magt til Værge, og Kongen, der nu havde faaet Øjet op for Mollerups Gridskhed, tvang ham til at afstaa Jannerup

¹ Besiddelse.
Efterslægten.

Kirkes Tiender og Blokpenge mod en Erstatning af 1122 Rdl.¹⁾

Nu var den mollerupske Ære udløbet, men Kirken var ogsaa i høj Grad udplyndret. En væsentlig Grund til, at Kongen tog Kirken og Blokpengene fra Mollerup, var foruden den bitre Klage fra Kirkens Forsvarere ogsaa dette, at Mollerup i Aaret 1699 havde solgt af Jannerup Kirkegods til Hartvig Kaas uden Kongens Tilladelse.

Det lykkedes nu omsider for Kirkens Forsvarere at faa Kirkens Regnskab gjort op, efter at Mollerup havde maattet give Slip paa det fede Bytte. Den 1ste Maj 1706 ejede Kirken 616 Rdl. 5 Sk., hvoraf Biskoppen havde 365 Rdl. og Kirkeskriveren Lunge Resten.

1708 fandtes i Blokken 94 Daler, men Aaret efter 235 Rdl. Med Aaret 1709 begynder en god Tid for Kirken. Det er samme Aar, som Danmark faar Krig med Sverige. Og denne gode Tid fortsættes ogsaa i adskillige Aar efter Krigens Slutning. 1726 udgør Blokpengene 375 Daler, hvilket er det største Beløb, der nogensinde er udtaget for et Aar. 1730 blev Kirkens Beholdning omsat til Rigmønt og udgjorde ialt 1244 Rdl., og Aaret efter opgjorde man Kirkens Tilgodehavende hos andre Kirker til 2123 Rdl. Dette sidstnævnte Beløb fik Kirken vistnok ikke som Helhed tilbagebetalt, men Formuen er fra nu af jævnt stigende, og 1735 er Formuen 1703 Rdl., 1750 5046 Rdl., 1761 7240 Rdl., 1770 10011 Rdl. og 1787 er den 15494 Rdl. Hvert Aar er nemlig Blokpengene og Renterne lagte til Kapitalen, og Blokken tømtes i Sognepræstens, Provstens og Kirkeværgernes Overværelse.

I gamle Dage kunde man ikke sætte sine Penge i

¹⁾ ifl. en Skrivelse, der laa i en unummeret Pakke af Aalborg Bispearkiv.

Banker og Sparekasser. I Reglen blev de laant ud til Folk, som havde Brug for dem, eller ogsaa gemte man dem paa Kistebunden. Omtrent ved Aar 1760 stod Jannerup Kirkes Penge paa Rente hos forskellige, dels til 4 og dels til 5 % aarlig. Grev Holck til Vraa havde laant 1043 Rdl., Baron Juul til Lundbæk 1633 Rdl., Bisperesidensen havde 400 Rdl., Provst Brorson i Lunderager 300 Rdl., Raadmand Blok 1000 Rdl. og Peder Clementin 150 Rdl. Kongen havde laant 2178 Rdl. til 5 %, og Præsten Søren Juul Cortsen i V. og Ø. Hassing havde 300 Rdl. til samme Rente.

I Tiden fra 1730 til 1770 er der aarlig fra 100 til 200 Rdl. i Blokken, og i Resten af det 18de Aarhundrede som oftest under 100 Rdl. aarlig, men i Begyndelsen af det 19de Aarhundrede bliver der mere, saaledes i 1810 er der 169 Rdl., i 1811 329 og i 1812 370. Men det var ikke Værdien som steg, det var nemlig i Statsbankerottens og Pengekrisens Tid. 1813 kom det store Krak. Dette Aar var der 411 Rdl. i Jannerup Kirkeblok, men ved Omskrivningen blev der kun 85 Rdl. tilbage. Fra 1814—19 er der mellem 100 og 200 Rdl. i Blokken, i de følgende Aar mindre. 1823 var der kun 47 Rdl. og 1826 — Misvækstaaret — 25 Rdl. I de følgende Aar var det kun smaa Beløb, som ved det aarlige Eftersyn blev udtaget, 1838 kun — 17 Rdl.

Foruden Hovedblokken i Jannerup Kirke fandtes der fra gammel Tid »to Bøsser« hos tvende Indbyggere i Thisted, hvis Indsamling har »alle Tider forhen været iberegnet i Hovedblokkens Sum.« Hvorlænge disse Bøsser har været udstillet i Thisted, vides ikke; de nævnes i Regnskabsbogen første Gang 1787, og fra 1799 er der hvert Aar særligt Regnskab over Bøssernes Indhold. 1799 er der 30 Rdl. i Thisted Bøsser, men i Begyndelsen af det ny Aarhundrede blev Gaverne mindre og mindre, i

1838 var der kun — 20 Sk. i Thistedbøsserne, og ifl. Cancel. Skrivelse af 27. Jan. 1846 blev »Bøsserne, som var hensatte i Thisted for Jannerup Kirke afskaffede.« Mærkeligt forekommer det mig, at ingen af de gamle fra Thisted, som jeg har talt med om Bøsserne, kan huske eller har hørt Tale om dem.

To Gange blev der af Hensyn til de mange Penge gjort Indbrud i Kirken. Natten mellem den 17de og 18de Maj 1787 gik nogle Tyve ind gennem et Vindue, brød Blokken i Stykker og tømte den for Indholdet. Den var tømt sidste Gang den 27de Decbr. 1786, og hvad der siden den Tid var lagt i, blev Tyvenes Bytte. For at forhindre, at sligt skulde gentage sig, blev der med en Bekostning af 56 Rdl. 2 Mk. 10 Sk. sat Jernstænger for alle Kirkens Vinduer, og 3 ny Laase blev anskaffet, hvoraf den ene blev sat for Kirkedøren og de to andre for Blokken. Laasene kostede 8 Rdl. 2 Mk. 1823 var der atter Indbrudstyve i Kirken. De to store Laase var brækket i Stykker, men det synes alligevel ikke, at Tyvene har faaet noget Udbytte. Der staar intet derom i Regnskabsbogen.

Ikke saa ganske faa af Kirkens Penge blev skænket bort. 1757 fik Sæby Kirke, der var under Reparation, 381 Rdl. 1764 blev Jannerup Kirke repareret, og i den Anledning blev der for Kirkens Penge indkøbt bl. a. 16000 Mursten.

Formuen voksede imidlertid stadig. Aar 1800 ejede Kirken 22684 Rdl., og i 1803 var der en Formue paa 24936 Rdl. 3 Mk. 6½ Sk.

Dette Beløb var det højeste, som naaedes, thi Aaret efter udtog Fondet »ad usus publicos«¹⁾ 3365 Rdl. 5 Mk. 2 Sk. af Kirkens Midler og overgav disse Penge til Blaa-gaards Seminarium i Kjøbenhavn.

Kort Tid efter tog Fondet ca. 4000 Rdl. af Janne-

rup Kirkes Penge, saaledes at der i Aaret 1805 kun var 17657 Rdl. tilbage. Nu voksede Formuen igen, og 1812 var der 19365 Rdl., hvoraf Fondet igen tog ca. 3000 Rdl.

1823 tog det kgl. Cancelli 9840 Rdl. 68 Sk. af Formuen, og der var nu kun 6975 Rdl. tilbage, og da Jannerup Kirkes ene Klokke gik i Stykker 1824 og derfor maatte omstøbes, gik Formuen dette Aar ned til 6775 Rdl.

1828 forsvandt Jannerup Kirkes sidste Skillinger eller maaske allerede noget før, thi den 11te April 1828 er der indført i Regnskabsbogen, at alle for Jannerup Kirkes tilbageværende og iblandt Aalborg Stifts publique Midler inddragne Penge udstedte og her foran paaberaabte Obligationer med dertil hørende Dokumenter opbevares hos Stiftets høje Øvrighed.*

Derfor var det ikke saa underligt, at Provst Diørup i 1842 skrev, at der hvilede et Mørke over Jannerup Kirkes Formue, naar Cancelliet havde taget og vel sagtens ogsaa brugt de fleste af Pengene, og Dokumenterne gemtes i Aalborg hos Stiftets høje Øvrighed.

Kilderne til denne lille Afhandling er foruden Atlas Daniæ, Aagaards Beskrivelse af Thy og Diørups Beskrivelse af Thisted Amt nogle løse Blade, fundne i Aalborg Bispearkiv samt Jannerup Kirkes Regnskabsbøger, der gemmes paa Landsarkivet i Viborg.

S. C. S.

*) Dette Fond oprettedes 1765 og bestod til 1842 for at støtte Videnskab, Litteratur og Kunst.